

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ Α΄ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Κυρίες και Κύριοι, αγαπητοί φίλοι

Βρίσκομαι στο βήμα, επειδή οι οργανωτές αυτής της πολύ ουσιαστικής, κατά τη γνώμη μου, εκδήλωσης, μου ανέθεσαν να συνοψίσω τα συμπεράσματα της «Α΄ Επιστημονικής Συνάντησης ΝΑ. Αττικής». Τους ευχαριστώ για την τιμή, αλλά, ομολογώ, με έβαλαν σε δύσκολη θέση, επειδή είμαι υποχρεωμένος να παραβώ εν μέρει την ανάθεση, ζητώ λοιπόν την άδειά τους, βεβαίως και τη δική σας, να μιλήσω πρώτα-πρώτα για κάτι, όπως πιστεύω, πολύ σπουδαιότερο, για τα συμπεράσματα δηλαδή στα οποία καταλήγει κανείς απλά και μόνο από το ότι πραγματοποιήθηκε και πέτυχε αυτή η Συνάντηση.

Αγαπητοί Συμπατριώτες, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι στη γη μας, θέλω να πω, αυτή που απλώνεται από τον Υμηττό μέχρι το Σούνιο, πνέει τα τελευταία χρόνια ένας ζωογόνος άνεμος ανανέωσης και δημιουργίας. Νέοι στην ηλικία άνθρωποι, συχνά πλαισιωμένοι από πολλούς παλαιότερους, με βαθειά και ανιδιοτελή αγάπη για τον τόπο τους, με γνώση και με αίσθημα ευθύνης, με τόλμη και όχι σπάνια με γενναιότητα μπροστά στις αντιξοότητες πήραν στα χέρια τους την πνευματική αναγέννηση της περιοχής και, δαπανώντας χωρίς φειδώ το χρόνο και το μόχθο τους, αγωνίζονται να κάνουν τη ζωή μας καλύτερη, να της προσφέρουν δηλαδή, κατά το δυνατό, τα αγαθά του πνεύματος, που είναι για τον καθένα μας τόσο αναγκαία όσο είναι, χωρίς υπερβολή, το νερό και το ψωμί. Οι άνθρωποι αυτοί για τον τόπο τους, είμαι απόλυτα βέβαιος, «γράφουν ιστορία», όχι μόνο επειδή ανοίγουν ένα νέο κεφάλαιο στην πνευματική ζωή της κάθε πόλης των Μεσογείων και της Λαυρεωτικής, αλλά επειδή, και κυρίως, εξασφαλίζουν μόνιμα ερεθίσματα για τη νέα γενιά, η οποία χάρη στη δραστηριότητα των διαφόρων πολιτιστικών συλλόγων έχει τώρα τη δυνατότητα να δει, να ακούσει, να διδαχτεί και να αναζητήσει, καλύτερα προετοιμασμένη, το δικό της δρόμο στη ζωή.

Σήμερα, σε κάθε σχεδόν πόλη της Νότιας Αττικής υπάρχει και από ένας Σύλλογος Εκπολιτιστικός, Επιμορφωτικός ή όπως κι αν λέγεται, που υπηρετεί την υπόθεση του Πολιτισμού. Στους πρωτεργάτες, δηλαδή στα μέλη, ανήκει η τιμή της πρωτοπορίας, επειδή όμως κανένας Σύλλογος δεν

θα μπορούσε να επιβιώσει, αν δεν ήταν δεκτός κι αν δεν υποστηριζόταν απ' την κοινωνία, μέσα στην οποία δρα, ο έπαινος φυσικά ανήκει σε όλους τους κατοίκους της πόλης, που έχει το Σύλλογο. Θα ήταν ασφαλώς ενδιαφέρον και διδακτικό να παρακολουθήσει κανείς την εξέλιξη αυτής της «κοσμογονίας» στη Νότια Αττική, αλλά δεν είναι η ώρα. Εκείνο που έχει σημασία είναι πως τα πρώτα δειλά βήματα έγιναν μεγαλύτερα και τολμηρότερα και σήμερα πραγματοποιείται στα Καλύβια μια καθαρά Επιστημονική Συνάντηση, ένα πραγματικό δηλαδή Επιστημονικό Συνέδριο. Το γεγονός, πέρα απ' την οποιαδήποτε αξία του Συνεδρίου, είναι οπωσδήποτε πολύ σημαντικό για την περιοχή μας, στην Κοινότητα λοιπόν και τον Επιμορφωτικό Σύλλογο Καλυβίων, που το διοργάνωσαν, πρέπει να απονεμηθεί ο δίκαιος έπαινος, επειδή τόλμησαν και κατάφεραν να θέσουν τα θεμέλια μιας εκδήλωσης, που θα' εξελιχθεί, πιστεύω, σε θεσμό και θα προσφέρει πολλά. Η πρωτοβουλία των Καλυβίων έδειξε σε όλους μας και κάτι άλλο. Πόσο ώριμος είναι ο κόσμος της Νότιας Αττικής να δεχτεί, αλλά και να πρωτοστατήσει σε παρόμοια πνευματικά αγωνίσματα. Οι περισσότεροι από τους συνέδρους (και δεν παραγνωρίζω, προς Θεού, τους άλλους) είναι γέννημα-θρέμμα αυτής της γης και φυσικά δεν είναι οι μόνοι απ' τους κατοίκους, που θα μπορούσαν να λάβουν μέρος σε ένα Επιστημονικό Συνέδριο. Επιστήμονες απ' τη Νότια Αττική δεν λείπουν, αντίθετα μάλιστα αφθονούν, ελπίζουμε λοιπόν ότι, στα χρόνια που έρχονται, οι σημερινοί οργανωτές θα μεθοδεύσουν με τέτοιο τρόπο την εξέλιξη του Συνεδρίου, ώστε να αξιοποιηθεί όλο το πνευματικό δυναμικό του τόπου μας. Το Συνέδριο, εξελισσόμενο σε τακτικό, μπορεί να γίνεται μόνιμα, εδώ στα Καλύβια κάθε δυο χρόνια. Παράλληλα πρέπει να επεκταθεί σε όλους τους επιστημονικούς κλάδους, που ενδιαφέρονται για τα Μεσόγεια και τη Λαυρεωτική, όπως π.χ. Γεωργία, Γεωλογία, Μεταλλειολογία, Οικονομία, Επιστήμες γενικά του Περιβάλλοντος, Κοινωνιολογία κ.λ.π., χωρίς να εγκαταλείψει φυσικά εκείνους που άγγιξε στο πρώτο του βήμα.

Το μέλλον του Συνεδρίου υπόσχεται πολλά, αλλά θα εξαρτηθεί και από πολλά. Η θέληση και οι ικανότητες των κατοίκων των Καλυβίων είναι ασφαλώς η βασική προϋπόθεση της επιβίωσής του, σ' αυτές όμως θα πρέπει να έλθουν αρωγοί και συμπαραστάτες όλοι οι Δήμοι και οι Κοινότητες της περιοχής μας καθώς και οι συγγενικοί Σύλλογοι, με στόχο το Συνέδριο να γίνεται μεν στα Καλύβια, στην πραγματικότητα όμως να αποτελεί μια κοινή προσπάθεια όλου του πνευματικού κόσμου, που ανθίζει σ' αυτά τα χώματα. Ουσιαστικός βοηθός βέβαια της προσπάθειας ξετυπακούεται ότι θα αναδειχθεί το κράτος με το αρμόδιο Υπουργείο, κυρίως για το οικονομικό μέρος, επειδή οφείλει και έχει κάθε συμφέρον να προσφέρει τις βάσεις για την καλλιέργεια του πνεύματος των πολιτών. Το μέλλον του Συνεδρίου, φίλοι, αναμφισβήτητα είναι πρώτα-πρώτα δική μας ευθύνη και είναι επίσης

ο στίβος, όπου θα δοκιμαστούν η θέληση και το καθήκον μας να μεγαλώσουμε το έργο, που άρχισαν οι πρωτοπόροι συντοπίτες μας. Οι προοπτικές είναι καλές και έτσι όλοι μαζί εργαζόμενοι συλλογικά, δηλαδή με άμιλλα και όχι ανταγωνιστικά, θα συντελέσουμε στην πνευματική προκοπή της πατρίδας μας και ειδικότερα στην έρευνα της ΝΑ. Αττικής, που έχει ακόμη πολλά, παραπολλά, να μας διδάξει. Αν όλα πάνε καλά, ασφαλώς μετά από λίγο το Συνέδριο θα γίνει διεθνές, επειδή πολλοί επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων επιδίδονται στη μελέτη και την έρευνα της περιοχής μας, με αποτέλεσμα οι επιπτώσεις να είναι πολύ μεγαλύτερες.

Αλλά ας έλθουμε στο πρώτο μας Συνέδριο. Αξιοσημείωτη είναι κατ' αρχήν η ποικιλία των ανακοινώσεων. Τα θέματα που εξετάστηκαν σχετίζονται με την αρχαία Επιγραφική, με την Προϊστορική, την Κλασική και τη Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τοπογραφία, με την Αρχαία, τη Μεσαιωνική και τη Νεώτερη Ιστορία, με τα Τοπωνύμια, με την Πολιτική και με τη Λαογραφία. Από όσα υποστήριξαν οι ομιλητές, φάνηκε καθαρά ότι η Νότια Αττική αποτελεί ένα απέραντο και ανεξάντλητο πεδίο έρευνας και μελέτης της Ιστορίας και του Πολιτισμού μας, επιβεβαιώθηκε δηλαδή για άλλη μια φορά αυτό που ήταν ήδη γνωστό, και έτσι το πρώτο συμπέρασμα του Συνεδρίου είναι ότι αυτή η έρευνα πρέπει να συνεχιστεί μεθοδικά, επειδή έτσι θα φωτιστεί και θα αξιοποιηθεί το ιστορικό παρελθόν και η πολιτιστική κληρονομιά μας.

Από τις αρχαιολογικές ανακοινώσεις, ειδικότερα, πιστοποιήθηκε, επίσης για μια ακόμη φορά, ο μεγάλος πλούτος της περιοχής μας σε αρχαιολογικά μνημεία όλων των περιόδων της Προϊστορίας και της Ιστορίας της πατρίδας μας, το δεύτερο λοιπόν συμπέρασμα του Συνεδρίου είναι ότι αυτά τα αρχαιολογικά τεκμήρια, που κρύβει στοργικά η γη μας, πρέπει να ερευνηθούν και να σωθούν, επειδή κάθε απώλεια ή κάταστροφή σημαίνει πως φτωχαίνουμε σαν λαός από άποψη πολιτιστική. Η σωτηρία τους βέβαια είναι πρωταρχικό καθήκον της Πολιτείας, η οποία οφείλει να εξασφαλίσει τα απαραίτητα μέσα, ταυτόχρονα όμως είναι και καθήκον του καθενός πολίτη, επειδή η Πολιτεία είναι απλώς το σύνολο των πολιτών, δηλαδή εμείς. Οι λαογραφικές ανακοινώσεις εξάλλου μας θύμισαν τη μεγάλη μας παράδοση, που πρέπει να την τηρήσουμε με σεβασμό. Αυτό, όπως είναι γνωστό, δεν σημαίνει απλή μίμηση, αλλά θωράκιση της εθνικής μας ταυτότητας και αποφυγή των ξένων προτύπων, όσων μας ισοπεδώνουν. Διδακτικά ήταν επίσης όσα ανακοινώθηκαν για το χθεσινό φυσικό περιβάλλον της Νότιας Αττικής και μας έκαναν να εκτιμήσουμε το μέγεθος της καταστροφής που έχει συντελεσθεί, και να αναλογιστούμε τις υποχρεώσεις μας για τη διατήρηση εκείνου που απομένει.

Αλλά το ουσιαστικότερο συμπέρασμα του Συνεδρίου είναι, νομίζω, άλλο και βγαίνει έμμεσα. Η πολιτιστική και η πνευματική κίνηση στα Με-

σόγεια και τη Λαυρεωτική βρίσκονται σε καλό δρόμο και πλούσιοι αναμένονται οι καρποί τους. Ας ευχηθούμε λοιπόν και ας βοηθήσουμε όλοι, αυτοί οι καρποί να είναι όσο το δυνατόν πλουσιώτεροι για το καλό όλων μας και για να βρει άξιους συνεχιστές το έργο του Χρίστου Πέτρου-Μεσογειτή, στη μνήμη του οποίου ήταν αφιερωμένο το πρώτο μας Συνέδριο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Χ. ΚΑΚΑΒΟΓΙΑΝΝΗΣ